

Politisk förklaring om de framtida förbindelserna mellan Europeiska unionen och Förenade kungariket

(2019/C 66 I/02)

INLEDNING

1. Europeiska unionen (nedan kallad *unionen*) och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland (nedan kallat *Förenade kungariket*) (nedan kallade *parterna*) har enats om denna politiska förklaring om de framtida förbindelserna mellan dem, på grundval av att det i artikel 50.2 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) föreskrivs att ett avtal ska förhandlas fram där villkoren för en utträdande medlemsstats utträde fastställs, med beaktande av dess framtida förbindelser med unionen. I detta sammanhang åtföljer denna förklaring det avtal om utträde som parterna har godkänt, med förbehåll för ratificering.
2. Unionen och Förenade kungariket är fast beslutna att samarbeta för att värna den regelbaserade världsordningen, rättsstatsprincipen och främjandet av demokrati, de höga standarderna för fri och rättvis handel och arbetstagarättigheter, konsumentskydd och miljöskydd samt samarbetet för att motverka inre och yttre hot mot deras värden och intressen.
3. I denna anda fastställs i denna förklaring parametrarna för ett ambitiöst, brett, djupt och flexibelt partnerskap inom handel och ekonomiskt samarbete, brottsbekämpning och straffrätt, utrikespolitik, säkerhet och försvar samt mer omfattande samarbetsområden. Om parterna anser att det ligger i deras ömsesidiga intresse under förhandlingarna, kan de framtida förbindelserna även omfatta samarbetsområden som inte beskrivs i denna politiska förklaring. Dessa förbindelser kommer att grunda sig på de värden och intressen som är gemensamma för unionen och Förenade kungariket, vilka härrör från parternas geografiska belägenhet, historia och ideal, som är förankrade i deras gemensamma europeiska arv. Unionen och Förenade kungariket är eniga om att välståndet och säkerheten ökar när man tillämpar fri och rättvis handel, försvarar den enskildes rättigheter och rättsstatsprincipen, skyddar arbetstagarna, konsumenterna och miljön och tillsammans tar itu med de inre och yttre hoten mot rättigheter och värden.
4. De framtida förbindelserna kommer att grunda sig på en avvägning mellan rättigheter och skyldigheter, med beaktande av vardera parts principer. Denna avvägning måste säkerställa unionens självständighet i beslutsfattandet och vara förenlig med unionens principer, särskilt när det gäller den inre marknadens och tullunionens integritet och de fyra friheternas odelbarhet. Avvägningen måste även säkerställa Förenade kungarikets suveränitet och skyddet av dess inre marknad, samtidigt som resultatet av folkomröstningen 2016 respekteras inbegripet i fråga om Förenade kungarikets utveckling av en oberoende handelspolitik och upphörandet av den fria rörligheten för personer mellan unionen och Förenade kungariket.
5. Under Förenade kungarikets medlemskap i unionen har unionens och Förenade kungarikets ekonomier integrerats i hög grad. Samtidigt har det förflutna och framtiden sammanvävts för unionens och Förenade kungarikets medborgare och deras prioriteringar. I de framtida förbindelserna kommer man oundvikligen att behöva ta hänsyn till denna unika kontext. Trots att de framtida förbindelserna inte kan medföra samma rättigheter eller skyldigheter som ett medlemskap, är parterna eniga om att man bör ha höga ambitioner för dessa förbindelser vad gäller deras omfattning och djup och erkänna att de kan komma att utvecklas med tiden. Framför allt bör förbindelserna gynna medborgarna i unionen och i Förenade kungariket, nu och i framtiden.

DEL I: INLEDANDE BESTÄMMELSER

I. Grunden för samarbetet

- A. *Grundläggande värden och rättigheter*
6. Parterna är eniga om att de framtida förbindelserna bör bygga på gemensamma värden såsom respekten för och skyddet av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, de demokratiska principerna, rättsstatsprincipen och stödet för icke-spridning. Parterna är eniga om att dessa värden är en nödvändig förutsättning för det samarbete som planeras inom ramen för de framtida förbindelserna. Parterna bekräftar även på nytt sitt åtagande om att främja en effektiv multilateralism.
7. De framtida förbindelserna bör inbegripa Förenade kungarikets fortsatta åtagande att respektera den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen), medan unionen och dess medlemsstater fortsätter att vara bundna av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, som bekräftar de rättigheter som har sin grund särskilt i Europakonventionen.

B. Dataskydd

8. Med tanke på betydelsen av dataflöden och utbyten av uppgifter i alla de framtida förbindelserna åtar sig parterna att säkerställa en hög nivå på skyddet av personuppgifter i syfte att underlätta sådana flöden mellan dem.
9. Unionens dataskyddsregler tillhandahåller en ram som gör det möjligt för Europeiska kommissionen att erkänna att ett tredjelands standarder för dataskydd erbjuder en adekvat skyddsnivå, vilket underlättar överföringar av personuppgifter till det tredjelandet. På grundval av denna ram kommer Europeiska kommissionen att inleda bedömningarna med avseende på Förenade kungariket så snart som möjligt efter Förenade kungarikets utträde, med en strävan att anta beslut före utgången av 2020, om de tillämpliga villkoren är uppfyllda. Mot bakgrund av att Förenade kungariket kommer att upprätta sitt eget internationella regelverk för överföringar kommer Förenade kungariket inom samma tidsram att vidta åtgärder för att säkerställa ett jämförbart underlättande av överföringar av personuppgifter till unionen, om de tillämpliga villkoren är uppfyllda. De framtida förbindelserna kommer inte att påverka parternas självbestämmande över sina respektive regler för skydd av personuppgifter.
10. I detta sammanhang bör parterna också upprätta arrangemang för lämpligt samarbete mellan tillsynsmyndigheter.

II. Områden av gemensamt intresse**A. Deltagande i unionsprogram**

11. Mot bakgrund av den avsedda bredden av och djupet på de framtida förbindelserna och de nära banden mellan medborgarna, kommer parterna att fastställa allmänna principer och villkor för Förenade kungarikets deltagande i unionsprogram, i enlighet med de villkor som fastställs i motsvarande unionsinstrument, till exempel inom områdena vetenskap och innovation, ungdom, kultur och utbildning, utomeuropeiskt utvecklingsbistånd och yttre åtgärder, försvarsförmåga, civilskydd och rymdfrågor. Dessa bör inbegripa ett rättvist och lämpligt finansiellt bidrag, bestämmelser som möjliggör sund ekonomisk förvaltning hos båda parterna, rättvis behandling av deltagare samt förvaltning och samråd som är anpassade till typen av samarbete mellan parterna.
12. Parterna kommer också att undersöka Förenade kungarikets möjligheter att delta i konsortier för europeisk forskningsinfrastruktur, i enlighet med villkoren i unionens rättsliga instrument och i stadgarna för de enskilda konsortierna för europeisk forskningsinfrastruktur, och med beaktande av omfattningen av Förenade kungarikets deltagande i unionsprogram om vetenskap och innovation.
13. Parterna erinrar om sitt gemensamma åtagande att upprätta ett framtida Peace-plus-program i syfte att fortsätta arbetet med att skapa försoning och en gemensam framtid i Nordirland, varvid de nuvarande finansieringsandelarna bibehålls för det framtida programmet.

B. Dialoger

14. Parterna bör föra en dialog och delta i utbyten på områden av gemensamt intresse, i syfte att identifiera möjligheter till samarbete, utbyte av bästa praxis och sakkunskap, och gemensamt agerande, bland annat på områden som kultur, utbildning, vetenskap och innovation. På dessa områden erkänner parterna vikten av rörlighet för och tillfällig förflyttning av föremål och utrustning i syfte att möjliggöra samarbete. Parterna kommer även att utforska det pågående samarbetet mellan grupper inom kultur och utbildning.
15. Därutöver noterar parterna Förenade kungarikets avsikt att undersöka alternativen för de framtida förbindelserna med Europeiska investeringsbanksgruppen.

DEL II: EKONOMISKT PARTNERSKAP**I. Mål och principer**

16. Parterna konstaterar att de har särskilt omfattande handels- och investeringsförbindelser som återspeglar dels mer än 45 år av ekonomisk integration under Förenade kungarikets medlemskap i unionen, dels de två ekonomiernas storlek och geografiska närhet, något som har lett till komplexa och integrerade leveranskedjor.
17. Mot bakgrund av ovanstående är parterna eniga om att utveckla ett ambitiöst, omfattande och balanserat ekonomiskt partnerskap. Partnerskapet kommer att vara omfattande och det kommer att inbegripa ett frihandelsområde samt ett bredare sektorsarbete, där detta är i parternas ömsesidiga intresse. Det kommer att vila på bestämmelser som säkerställer lika villkor för en öppen och rättvis konkurrens, i enlighet med avsnitt XIV i denna del. Det bör underlätta handel och investeringar mellan parterna i den mån det är möjligt, samtidigt som integriteten i unionens inre marknad och tullunionen samt i Förenade kungarikets inre marknad respekteras och Förenade kungarikets utveckling av en oberoende handelspolitik utanför detta ekonomiska partnerskap erkänns.

18. Parterna kommer att bibehålla sin självständighet och möjligheten att reglera den ekonomiska verksamheten i enlighet med de skyddsnivåer som vardera parten anser vara lämpliga i syfte att uppnå legitima offentliga mål såsom folkhälsa, djurs hälsa och välbefinnande, sociala tjänster, offentlig utbildning, säkerhet, miljö inbegripet klimatförändring, allmän moral, socialt skydd och konsumentskydd, integritet och dataskydd samt främjande och skydd av den kulturella mångfalden. Inom ramen för det ekonomiska partnerskapet kommer det att konstateras att hållbar utveckling är ett övergripande mål för parterna. Det ekonomiska partnerskapet kommer också att omfatta bestämmelser om lämpliga allmänna undantag, bland annat i fråga om säkerhet.
19. Parterna erinrar om sin fasta beslutsamhet att ersätta reservlösningen för Nordirland med ett senare avtal om alternativa arrangemang för att stadigvarande säkerställa avsaknaden av en hård gräns på ön Irland.

II. Varor

A. Mål och principer

20. När det gäller varor är det parternas avsikt att ha så nära handelsförbindelser som möjligt för att underlätta att laglig handel sker på ett smidigt sätt.
21. Arrangemangen kommer att ta hänsyn till den omständigheten att parterna efter Förenade kungarikets utträde ur unionen kommer att utgöra separata marknader och skilda rättsordningar. Marknaderna förvaltas med hjälp av tullförfaranden och kontroller, och gränsöverskridande förflyttning av varor kan innebära risker för dessa marknaders integritet och korrekta funktionssätt.
22. För att underlätta rörligheten av varor över gränserna avser parterna dock att få till stånd heltäckande arrangemang genom vilka ett frihandelsområde inrättas, som är en kombination av ett djupt regleringssamarbete och tullsamarbete, och som vilar på bestämmelser som säkerställer lika villkor för en öppen och rättvis konkurrens.

B. Tullar

23. Det ekonomiska partnerskapet bör säkerställa att det inte tillämpas några tullar, avgifter, skatter eller kvantitativa restriktioner i någon sektor, med ambitiösa tullarrangemang som i överensstämmelse med parternas ovanstående mål och principer utgår ifrån och förbättrar det gemensamma tullområde som fastställs i avtalet om utträde och som gör kontroller avseende ursprungsregler överflödiga.

C. Regleringsaspekter

24. Parterna behåller sin regleringsrätt men kommer att införa bestämmelser som främjar regleringsmetoder som är transparenta, effektiva, främjar undvikande av onödiga hinder för handel med varor och i möjligaste mån är kompatibla. Bestämmelser om tekniska handelshinder och sanitära och fytosanitära åtgärder bör ha sin grund i och gå längre än respektive WTO-avtal. Bestämmelserna om tekniska handelshinder bör i synnerhet innehålla de gemensamma principerna på områdena standardisering, tekniska föreskrifter, bedömning av överensstämmelse, ackreditering, marknads kontroll, metrologi och märkning. Parterna bör behandla varandra som enskilda enheter när det gäller sanitära och fytosanitära åtgärder, inbegripet för certifieringsändamål, och erkänna regionalisering på grundval av lämplig epidemiologisk information som lämnas av den exporterande parten. Parterna kommer också att utforska möjligheten till ett samarbete mellan myndigheter i Förenade kungariket och sådana unionsorgan som Europeiska läkemedelsmyndigheten, Europeiska kemikaliemyndigheten och Europeiska byrån för luftfartssäkerhet.
25. I sammanhanget kommer Förenade kungariket att överväga en anpassning till unionsregler inom relevanta områden.

D. Tull

26. Som ett led i uppnåendet av sina övergripande mål kommer parterna att inrätta ambitiösa tullarrangemang. Därvid avser parterna att använda sig av alla tillgängliga underlättande arrangemang och all tillgänglig underlättande teknik med full respekt för sina rättsordningar och säkerställa att tullmyndigheter kan skydda parternas respektive ekonomiska intressen och genomföra offentlig politik. För detta ändamål har parterna för avsikt att överväga ömsesidigt erkännande av program för betrodda aktörer, administrativt samarbete i tullfrågor och ömsesidigt bistånd, inbegripet för indrivning av fordringar som rör tullar och skatter, och att genom informationsutbyte bekämpa tullbedrägerier och annan olaglig verksamhet.
27. Sådana underlättande arrangemang och sådan underlättande teknik kommer också att övervägas vid framtagandet av eventuella alternativa arrangemang för att stadigvarande säkerställa avsaknaden av en hård gräns på ön Irland.

E. *Konsekvenser för kontroller*

28. Det är parternas avsikt att omfattningen av Förenade kungarikets åtaganden i fråga om tull- och reglerings-samarbete, inbegripet med avseende på en anpassning av reglerna, beaktas vid tillämpningen av relaterade kontroller, och att nämnda åtaganden betraktas som en riskreducerande faktor. I kombination med att alla sådana tillgängliga underlättande arrangemang som beskrivs ovan tillämpas, kan detta leda till att administrativa förfaranden och kontroller utmynnar i en mängd olika resultat, och noterar härvid sin önskan att vara så ambitiösa som möjligt samtidigt som respektive marknads och rättsordnings integritet respekteras.

III. Tjänster och investeringar

A. *Mål och principer*

29. Parterna bör ingå ambitiösa, heltäckande och välvägdade arrangemang avseende handel med tjänster och investeringar inom tjänstesektorn och inom andra sektorer än tjänstesektorn, med respekt för respektive parts regleringsrätt. Parterna bör sträva efter att få till stånd en nivå av liberalisering avseende tjänstehandel som går långt utöver parternas åtaganden inom ramen för Världshandelsorganisationen (WTO) och som bygger på de frihandelsavtal som unionen nyligen ingått.
30. I enlighet med artikel V i allmänna tjänstehandelsavtalet (Gats), bör parterna sträva efter betydande sektorstäckning, som innefattar alla leveranssätt, och åstadkomma en situation där i princip ingen diskriminering förekommer i någon av de sektorer som omfattas, med de undantag och begränsningar som bedöms vara lämpliga. Arrangemangen bör därför omfatta sådana sektorer som yrkesmässiga tjänster och företagstjänster, telekommunikationstjänster, post- och kurirtjänster, distributionstjänster, miljö tjänster, finansiella tjänster, transporttjänster och andra tjänster av ömsesidigt intresse.

B. *Marknadstillträde och icke-diskriminering*

31. Arrangemangen bör innehålla bestämmelser om marknadstillträde och nationell behandling i enlighet med värdstatens regler för parternas tjänsteleverantörer och investerare samt ta upp resultatkrav på investerarna. Detta kommer att säkerställa att parternas tjänsteleverantörer och investerare behandlas på ett icke-diskriminerande sätt, även med avseende på etablering.
32. Arrangemangen bör möjliggöra för fysiska personer att resa in och vistas tillfälligt för affärsändamål i fastställda områden.

C. *Regleringsfrågor*

33. Arrangemangen bör innefatta bestämmelser som främjar transparenta, effektiva och i möjligaste mån kompatibla regleringsmetoder och som bidrar till att onödiga regleringskrav undviks, samtidigt som regleringsrätten bibehålls.
34. Parterna bör, i detta sammanhang, enas om bestämmelser om inhemsk reglering. Här bör horisontella bestämmelser ingå, såsom bestämmelser om licensieringsförfaranden, och särskilda bestämmelser inom områden av ömsesidigt intresse såsom telekommunikationstjänster, finansiella tjänster, leveranstjänster och internationella sjötransporttjänster. Det bör också finnas bestämmelser om utarbetandet och antagandet av inhemsk reglering som ger uttryck för god regleringspraxis.
35. I detta sammanhang bör parterna inrätta en ram för frivilligt regleringssamarbete på områden av ömsesidigt intresse, däribland informationsutbyte och utbyte av bästa praxis.
36. Parterna bör också utarbeta lämpliga bestämmelser om de yrkeskvalifikationer som krävs för reglerade yrken, där detta ligger i parternas ömsesidiga intresse.

IV. Finansiella tjänster

37. Parterna är fast beslutna att bevara den finansiella stabiliteten, marknadsintegriteten, skyddet för investerare och konsumenter samt rättvis konkurrens, samtidigt som parternas regleringsrätt och beslutsautonomi respekteras liksom deras förmåga att fatta beslut om likvärdighet i sitt eget intresse. Detta påverkar inte parternas förmåga att anta eller behålla åtgärder där så är nödvändigt av tillsynsskäl. Parterna är eniga om att inleda ett nära samarbete om reglerings- och tillsynsfrågor i internationella organ.

38. Mot bakgrund av att båda parter kommer att ha ramar för likvärdighet på plats som gör det möjligt för dem att förklara ett tredjelands reglerings- och tillsynssystem som likvärdigt för relevanta ändamål, bör de inleda bedömningen av likvärdighet gentemot varandra inom dessa ramar så snart som möjligt efter Förenade kungarikets utträde ur unionen, med en strävan att slutföra dessa bedömningar före slutet av juni 2020. Parterna kommer att fortlöpande se över sina respektive ramar för likvärdighet.
39. Parterna är eniga om att ett nära och strukturerat samarbete i reglerings- och tillsynsfrågor ligger i deras ömsesidiga intresse. Detta samarbete bör ha sin grund i det ekonomiska partnerskapet och bygga på principerna om regleringsrätt, transparens och stabilitet. Det bör omfatta transparens och lämpligt samråd under antagande, tillfälligt upphävande och återkallande av beslut om likvärdighet, informationsutbyte och samråd om regleringsinitiativ och andra frågor av ömsesidigt intresse, på både politisk och teknisk nivå.

V. Det digitala området

40. Parterna bör, mot bakgrund av den ökande digitaliseringen av handeln med både tjänster och varor, fastställa bestämmelser för att underlätta e-handel, ta itu med omotiverade hinder för elektronisk handel och säkerställa en öppen, säker och pålitlig online-miljö för företag och konsumenter, t.ex. bestämmelser avseende elektroniskt betrodda tjänster och autentiserings-tjänster eller om att avstå från krav på förhandsgodkännande enbart på grund av att tjänsten tillhandahålls elektroniskt. Dessa bestämmelser bör också underlätta gränsöverskridande dataflöden och behandla omotiverade krav på datalokalisering, samtidigt som det noteras att detta underlättande inte kommer att påverka parternas regler för skydd av personuppgifter.
41. Parterna bör, genom sektorsspecifika bestämmelser för telekommunikationstjänster, sörja för rättvis och lika tillgång för varandras tjänsteleverantörer till publika telekommunikationsnät och telekommunikationstjänster och försöka komma till rätta med konkurrensbegränsande metoder.
42. Parterna bör samarbeta genom multilaterala forum och flerpartsforum och inrätta en dialog för att utbyta information, erfarenheter och bästa praxis avseende ny teknik.

VI. Kapitalrörelser och betalningar

43. Parterna bör inkludera bestämmelser för att möjliggöra fri rörlighet för kapital och betalningar som rör transaktioner som liberaliserats inom ramen för det ekonomiska partnerskapet, med förbehåll för relevanta undantag.

VII. Immateriella rättigheter

44. Parterna bör sörja för att immateriella rättigheter skyddas och att lagstiftningen på detta område efterlevs för att stimulera innovation, kreativitet och ekonomisk verksamhet, utöver standarderna i WTO-avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter och konventionerna inom Världspannsorganisationen för den intellektuella äganderätten, där så är relevant.
45. Detta bör medföra att parternas nuvarande höga skyddsnivå för bland annat vissa rättigheter enligt upphovsrättslagstiftningen, däribland databasrätt sui generis och konstnärers följerrätt, bibehålls. Mot bakgrund av det skydd som utträdesavtalet förlämnar befintliga geografiska beteckningar bör parterna sträva efter att inrätta åtgärder för att ombesörja lämpligt skydd för deras geografiska beteckningar.
46. Parterna bör behålla friheten att inrätta sina egna ordningar för konsumtion av immateriella rättigheter.
47. Parterna bör inrätta en mekanism för samarbete och utbyte av information om frågor rörande immateriella rättigheter som är av ömsesidigt intresse, däribland deras respektive strategier och förfaranden avseende varumärken, formgivning och patent.

VIII. Offentlig upphandling

48. Mot bakgrund av Förenade kungarikets avsikt att ansluta sig till WTO:s avtal om offentlig upphandling bör parterna sörja för ömsesidiga möjligheter på deras respektive marknader för offentlig upphandling som går utöver deras åtaganden inom ramen för WTO:s avtal om offentlig upphandling på områden som är av ömsesidigt intresse för parterna, utan att detta påverkar tillämpningen av deras nationella regler till skydd för deras väsentliga säkerhetsintressen.

49. Parterna bör också förbinda sig till standarder som grundar sig på de standarder i WTO:s avtal om offentlig upphandling som säkerställer insyn vad gäller marknadsmöjligheter samt regler, förfaranden och praxis för offentlig upphandling. Parterna bör med utgångspunkt i dessa standarder hantera risken för godtycke vid tilldelning av kontrakt och säkerställa tillgång till korrigerande åtgärder och prövningsförfaranden, inbegripet vid rättsliga myndigheter.

IX. Rörlighet

50. Mot bakgrund av att Förenade kungariket har beslutat att principen om fri rörlighet för personer mellan unionen och Förenade kungariket ska upphöra att gälla bör parterna inrätta arrangemang för rörlighet i enlighet med nedanstående.
51. Arrangemangen för rörlighet kommer att grunda sig på på icke-diskriminering mellan unionens medlemsstater och full ömsesidighet.
52. I detta sammanhang avser parterna att genom inhemsk lagstiftning sörja för viseringsfrihet vid kortare vistelser.
53. Parterna är eniga om att överväga villkor för inresa och vistelse för syften såsom forskning, utbildning och ungdomsutbyten.
54. Parterna är också eniga om att överväga att diskutera samordning vad gäller social trygghet i ljuset av framtida rörlighet för personer.
55. Parterna kommer i linje med sina tillämpliga lagar att undersöka möjligheten att underlätta passage av deras respektive gränser för lagligt resande.
56. Inga bestämmelser ska påverka tillämpningen av arrangemangen mellan Förenade kungariket och Irland rörande den gemensamma resezon.
57. I syfte att främja rörlighet bekräftar parterna sitt åtagande att effektivt tillämpa de befintliga instrument inom internationell familjerätt i vilka de är parter. Unionen noterar Förenade kungarikets avsikt att ansluta sig till Haagkonventionen om internationell indrivning av underhåll från 2007, till vilken landet för närvarande är bundet genom sitt medlemskap i unionen.
58. Parterna kommer att undersöka alternativ för rättsligt samarbete i äktenskapsfrågor, frågor om föräldraansvar och andra relaterade frågor.
59. Dessa arrangemang kompletterar de åtaganden om tillfällig inresa och vistelse för fysiska personer för affärsändamål i fastställda områden som avses i avsnitt III i denna del. Dessa åtaganden bör inte göras ogiltiga av endera parts rätt att tillämpa sina respektive lagar, författningar och krav gällande inresa, vistelse och arbete.

X. Transport

A. Luftfart

60. Parterna bör säkerställa luftfartsförbindelser för passagerare och gods genom ett övergripande luftfartsavtal. Luftfartsavtalet bör omfatta marknadstillträde och investeringar, flygsäkerhet, luftfartsskydd och flygledningstjänster samt innehålla bestämmelser för att säkerställa öppen och rättvis konkurrens, inbegripet lämpliga och relevanta konsumentskydds krav och sociala standarder.
61. Parterna bör vidta ytterligare åtgärder för att möjliggöra samarbete med en hög nivå av flygsäkerhet och luftfartsskydd som mål, inbegripet genom nära samarbete mellan Europeiska byrån för luftfartssäkerhet och Förenade kungarikets civila luftfartsmyndighet.

B. Vägtransport

62. Parterna bör säkerställa jämförbart tillträde till marknaden för operatörer som bedriver persontransporter eller godstransporter på väg, underbyggt av lämpliga och relevanta konsumentskydds krav och sociala standarder för internationella vägtransporter samt skyldigheter som härrör från internationella avtal på vägtransportområdet som både Förenade kungariket och unionen och/eller dess medlemsstater har undertecknat, i synnerhet vad gäller villkor för bedrivande av yrkesmässig trafik, vissa anställningsvillkor inom internationella vägtransporter, trafikregler, passagerartrafik på väg och transport av farligt gods på väg. Parterna bör dessutom överväga kompletterande arrangemang för att hantera privatbilisters resande.

C. Järnvägstransport

63. Parterna är eniga om att bilaterala arrangemang för gränsöverskridande järnvägstrafik bör inrättas när så är lämpligt, inbegripet för att underlätta en fortsatt välfungerande järnvägstrafik, däribland Enterprise-linjen mellan Belfast och Dublin och linjer genom kanaltunneln.

D. Sjötransport

64. Parterna noterar att sjötransportförbindelser för passagerare och gods kommer att bygga på den internationella rättsliga ramen. Parterna bör även inrätta lämpliga arrangemang vad gäller marknadstillträde för internationella sjötransporttjänster.
65. De framtida förbindelserna bör underlätta samarbete på området sjösäkerhet och sjöfartsskydd, inbegripet utbyte av information mellan Europeiska sjösäkerhetsbyrån (Emsa) och Förenade kungarikets sjöfarts- och kustbevakningsbyrå (Maritime and Coastguard Agency), i överensstämmelse med Förenade kungarikets status som tredjeland.

XI. Energi*A. Elektricitet och gas*

66. Parterna bör samarbeta för att stödja kostnadseffektiv, ren och säker el- och gasförsörjning, med utgångspunkt i konkurrensutsatta marknader och icke-diskriminerande tillträde till näten.
67. Parterna bör inrätta en ram för att underlätta tekniskt samarbete mellan el- och gasnätoperatörer och deras organisationer, t.ex. de europeiska nätverken av systemansvariga för överföringssystemen för el och gas, vid planering och användning av den energiinfrastruktur som kopplar samman deras system. Ramen bör även inkludera mekanismer för att så långt det är möjligt säkerställa försörjningstrygghet och effektiv handel över sammanlänkningar inom olika tidsramar.

B. Civil kärnenergi

68. Med tanke på vikten av kärnsäkerhet och icke-spridning bör de framtida förbindelserna inbegripa ett omfattande avtal om samarbete på kärnenergiområdet mellan Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom) och Förenade kungariket avseende fredlig användning av kärnenergi, vilket bör bygga på åtaganden i enlighet med parternas nuvarande höga standarder för kärnsäkerhet. Detta avtal bör möjliggöra samarbete mellan Euratom och Förenade kungariket och dess nationella myndigheter. I detta bör ingå utbyte av information på områden av ömsesidigt intresse, såsom skyddsåtgärder, säkerhet och samarbete med Internationella atomenergiorganet (IAEA). Avtalet bör underlätta handel med kärnämnen och kärnteknisk utrustning och tillåta Förenade kungariket att delta som ett tredjeland i unionens system för övervakning och informationsutbyte om radioaktivitetsnivån i miljön, närmare bestämt Europeiska unionens system för snabbt utbyte av information i radiologiska nödsituationer och Europeiska unionens plattform för utbyte av radiologiska data.
69. Parterna noterar Förenade kungarikets avsikt att medverka i Euratoms forsknings- och utbildningsprogram i enlighet med avsnitt II i del I.
70. Parterna noterar att Euratoms försörjningsbyrå avser att i god tid göra en ny bedömning av de tillstånd och godkännanden av kontrakt för leverans av kärnämnen mellan företaget i unionen och Förenade kungariket som byrån har undertecknat.
71. Parterna kommer även att samarbeta genom utbyte av information om tillgången på radioisotoper för medicinskt bruk.

C. Koldioxidprissättning

72. Parterna bör överväga ett samarbete om koldioxidprissättning genom en sammankoppling av ett nationellt system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser i Förenade kungariket och unionens utsläppshandelssystem.

XII. Fiskemöjligheter

73. Parterna bör samarbeta bilateralt och internationellt för att säkerställa fiske på en hållbar nivå, främja bevarande av resurser och verka för en ren, hälsosam och produktiv marin miljö, varvid de noterar att Förenade kungariket kommer att vara en oberoende kuststat.
74. Parterna bör bibehålla sin självständighet på regleringsområdet men samarbeta på ett icke-diskriminerande sätt när det gäller utarbetandet av åtgärder för bevarande, rationell förvaltning och reglering av fisket. De kommer att bedriva ett nära samarbete med andra kuststater och i internationella forum, inbegripet för att förvalta gemensamma bestånd.

75. Inom ramen för det övergripande ekonomiska partnerskapet bör parterna upprätta ett nytt fiskeavtal om bl.a. tillträde till vatten och kvotandelar.
76. Parterna kommer att göra sitt yttersta för att ingå och ratificera det nya fiskeavtalet före den 1 juli 2020 så att det kan användas för att fastställa fiskemöjligheter för det första året efter övergångsperioden.

XIII. Globalt samarbete

77. Parterna erkänner vikten av globalt samarbete för att hantera frågor av gemensamt ekonomiskt, miljömässigt och socialt intresse. Parterna bör därför, med bibehållande av sin beslutsautonomi, samarbeta i internationella forum, däribland G7 och G20, när det ligger i deras ömsesidiga intresse, bl.a. på följande områden:
 - a) Klimatförändringar.
 - b) Hållbar utveckling.
 - c) Gränsöverskridande föroreningar.
 - d) Folkhälsa och konsumentskydd.
 - e) Finansiell stabilitet.
 - f) Kampen mot handelsprotektionism.
78. De framtida förbindelserna bör bekräfta parternas åtaganden enligt internationella avtal för att hantera klimatförändringarna, inbegripet de avtal som genomför Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar såsom Parisavtalet.

XIV. Lika villkor för öppen och rättvis konkurrens

79. De framtida förbindelserna måste säkerställa öppen och rättvis konkurrens. Bestämmelser för att säkerställa detta bör omfatta statligt stöd, konkurrens, sociala standarder och anställningsnormer, miljönormer, klimatförändringarna och relevanta skattefrågor, och de bör bygga på arrangemangen för lika villkor i utträdesavtalet och stå i proportion till de samlade ekonomiska förbindelserna. Parterna bör överväga den exakta karaktären av åtagandena på relevanta områden, med tanke på de framtida förbindelsernas omfattning och djup. Dessa åtaganden bör kombinera lämpliga och relevanta unionsnormer och internationella normer, lämpliga mekanismer för att säkerställa ett effektivt inhemskt genomförande, efterlevnad och tvistlösning som en del av de framtida förbindelserna.

DEL III: PARTNERSKAP PÅ SÄKERHETSOMRÅDET

I. Mål och principer

80. Parterna bör, med tanke på Europas säkerhet och säkerheten för sina respektive medborgare, inrätta ett brett, omfattande och balanserat partnerskap på säkerhetsområdet. I detta partnerskap kommer hänsyn att tas till geografisk närhet och föränderliga hot, däribland grov internationell brottslighet, terrorism, cyberangrepp, desinformationskampanjer, hybridhot, urholkningen av den regelbaserade världsordningen och återkomsten av hot från enskilda stater. Partnerskapet kommer att respektera Förenade kungarikets suveränitet och unionens självständighet.
81. Parterna kommer att främja global säkerhet, välstånd och effektiv multilateralism, som bygger på principer, värden och intressen som de delar. Partnerskapet på säkerhetsområdet bör omfatta brottsbekämpning och straffrättsligt samarbete, utrikespolitik, säkerhet och försvar samt tematiskt samarbete på områden av gemensamt intresse.

II. Brottsbekämpning och straffrättsligt samarbete

82. De framtida förbindelserna kommer att sörja för ett omfattande, nära, balanserat och ömsesidigt samarbete på brottsbekämpningens och straffrättsens område, i syfte att åstadkomma stark operativ kapacitet för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja och lagföra brott, med beaktande av den geografiska närheten, de gemensamma och föränderliga hot som parterna ställs inför, de ömsesidiga fördelarna för deras medborgares säkerhet och trygghet samt det faktum att Förenade kungariket kommer att vara ett tredjeland utanför Schengenområdet som inte medger fri rörlighet för personer.

83. Parterna är eniga om att de framtida arrangemangens omfattning och räckvidd bör innebära en lämplig avvägning mellan rättigheter och skyldigheter – ju närmare och djupare partnerskap, desto starkare åtföljande skyldigheter. Det bör återspegla de åtaganden som Förenade kungariket är villigt att göra som respekterar integriteten för unionens rättsordning, t.ex. avseende anpassning av regler och mekanismerna för tvistlösning och efterlevnad, inbegripet Europeiska unionens domstols roll i tolkningen av unionsrätten. Det bör också bygga på långvariga åtaganden vad gäller enskilda personers grundläggande rättigheter, inbegripet fortsatt anslutning till och tillämpning av Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna och adekvat skydd för personuppgifter, båda två nödvändiga förutsättningar för att möjliggöra det samarbete som parterna planerar, och vad gäller den transnationella principen *ne bis in idem* och processuella rättigheter. Det bör även återspegla unionens och dess medlemsstaters uppslutning bakom Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna
84. Mot bakgrund av dessa åtaganden bör de framtida förbindelserna omfatta arrangemang som spänner över tre samarbetsområden: utbyte av uppgifter, operativt samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter och straffrättsligt samarbete samt bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism.

A. *Datautbyte*

85. Parterna, som konstaterar att effektiv och snabb datadelning och dataanalys är av avgörande betydelse för modern brottsbekämpning, är eniga om att införa arrangemang som återspeglar detta, för att reagera på föränderliga hot, störa terrorism och grov brottslighet, underlätta utredningar och lagföring och säkerställa allmänhetens säkerhet.
86. Parterna bör inrätta ömsesidiga arrangemang för snabba, effektiva och ändamålsenliga utbyten av passageraruppgifter (PNR-uppgifter) och resultaten av behandlingen av sådana uppgifter som finns lagrade i respektive nationella system för behandling av PNR-uppgifter samt av DNA-uppgifter, fingeravtrycksuppgifter och uppgifter ur fordonsregister (Prüm).
87. Parterna bör överväga ytterligare arrangemang när det gäller utbyte av uppgifter, som t.ex. utbyte av information om efterlysta eller försvunna personer och föremål och uppgifter ur kriminalregister, som är lämpliga med hänsyn till Förenade kungarikets framtida ställning och som syftar till att uppnå förmåga som, så långt som är möjligt ur teknisk och rättslig synvinkel och anses vara nödvändigt i båda parternas intresse, liknar de arrangemang som möjliggörs genom relevanta unionsmekanismer.

B. *Operativt samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter samt straffrättsligt samarbete*

88. Parterna inser värdet av att underlätta operativt samarbete mellan Förenade kungarikets och medlemsstaternas brottsbekämpande och rättsliga myndigheter, och kommer därför att arbeta tillsammans för att fastställa villkoren för Förenade kungarikets samarbete via Europol och Eurojust.
89. Parterna bör fastställa ändamålsenliga arrangemang som baseras på förenklade förfaranden och tidsfrister som gör det möjligt för Förenade kungariket och medlemsstaterna att överlämna misstänkta och dömda personer på ett effektivt och skyndsamt sätt, med möjlighet att medge undantag från kravet på dubbel straffbarhet och att bestämma att dessa arrangemang ska äga tillämpning på egna medborgare och på politiska brott.
90. Parterna bör överväga ytterligare arrangemang när det gäller praktiskt samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter, och mellan rättsliga myndigheter i fråga om straffrättsligt samarbete, som t.ex. gemensamma utredningsgrupper, som är lämpliga med hänsyn till Förenade kungarikets framtida ställning och som syftar till att uppnå förmåga som, så långt som är möjligt ur teknisk och rättslig synvinkel och anses vara nödvändigt i båda parternas intresse, liknar de arrangemang som möjliggörs genom relevanta unionsmekanismer.

C. *Bekämpning av penningtvätt och terrorismfinansiering*

91. Parterna är eniga om att stödja internationella ansträngningar för att förebygga och bekämpa penningtvätt och terrorismfinansiering, särskilt genom att följa standarderna från arbetsgruppen för finansiella åtgärder (FATF) och relaterat samarbete. Parterna är eniga om att gå längre än FATF-standarderna när det gäller transparens i fråga om faktiskt ägande och avskaffandet av den anonymitet som hör samman med användning av virtuella valutor, bland annat genom att ålägga att handel med virtuella valutor och leverantörer av förvaringstjänster för virtuella plånböcker omfattas av kontroller för kundkänedom.

III. **Utrikespolitik, säkerhet och försvar**

92. Parterna stöder ett ambitiöst, nära och långvarigt samarbete i fråga om yttre åtgärder för att skydda medborgarna från yttre hot, inbegripet nya framväxande hot, förebygga konflikter, stärka internationell fred och säkerhet, inbegripet genom Förenta nationerna och Nato, och ta itu med de bakomliggande orsakerna till sådana globala utmaningar som terrorism eller irreguljär migration. Det kommer att försvara en regelbaserad internationell ordning och framhålla sina gemensamma värden i världen.

93. Parterna kommer att verka för hållbar utveckling och utrotning av fattigdom. I detta avseende kommer de att fortsätta stödja genomförandet av FN:s mål för hållbar utveckling och det europeiska samförståndet om utveckling.
94. Parterna kommer att utforma och genomföra sin utrikespolitik i enlighet med sina respektive strategiska intressen och säkerhetsintressen och sina respektive rättsordningar. Om och när det är fråga om gemensamma intressen bör parterna bedriva ett nära samarbete på bilateral nivå och inom ramen för internationella organisationer. Parterna bör utforma ett flexibelt och anpassningsbart samarbete som kan säkerställa att Förenade kungariket kan göra gemensamma insatser med unionen för största möjliga effekt, också i kristider eller när allvarliga incidenter inträffar.
95. I detta syfte bör de framtida förbindelserna möjliggöra lämplig dialog och samordning, lämpligt informationsutbyte samt lämpliga samråd och samarbetsmekanismer. De bör också medge utstationering av experter i de fall detta är lämpligt och ligger i parternas ömsesidiga intresse.

A. *Samråd och samarbete*

96. Parterna bör upprätta strukturerat samråd och regelbundna tematiska dialoger för att identifiera områden och verksamheter inom vilka ett nära samarbete skulle kunna bidra till att uppnå gemensamma mål.
97. I detta avseende skulle den politiska dialogen om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken samt sektorsdialoger möjliggöra flexibla samråd mellan parterna på olika nivåer (ministernivå, högre tjänstemannanivå, arbetsnivå). Den höga representanten kan, när så är lämpligt, bjuda in Förenade kungariket till informella ministermöten för unionens medlemsstater.
98. Parterna bör sträva efter att bedriva ett nära samarbete i tredjeländer, inbegripet i fråga om säkerhet, konsulära tjänster och konsulärt skydd och utvecklingsprojekt samt inom ramen för internationella organisationer och forum, särskilt inom Förenta nationerna. Detta bör göra det möjligt för parterna att, i förekommande fall, stödja varandras ståndpunkter, genomföra yttre åtgärder och hantera globala utmaningar på ett enhetligt sätt, inbegripet genom överenskomna uttalanden, démarcher och gemensamma ståndpunkter.

B. *Sanktioner*

99. Även om parterna bedriver självständig sanktionspolitik som drivs genom deras respektive utrikespolitik erkänner de sanktioner som ett multilateralt verktyg för utrikespolitik och är medvetna om fördelarna med ett nära samråd och samarbete.
100. Samråd om sanktioner bör innefatta utbyte av information om uppföranden på förteckningar och dessas motiveringar, utveckling, genomförande och efterlevnad, liksom tekniskt stöd och dialog om framtida uppföranden och system. Om parterna harmoniserar utrikespolitiska mål som underbygger ett specifikt framtida sanktionssystem kommer ett intensifierat utbyte av information vid lämpliga skeden i policycykeln för detta sanktionssystem att äga rum, med möjlighet att anta sanktioner som är ömsesidigt förstärkande.

C. *Insatser och uppdrag*

101. Parterna välkomnar ett nära samarbete i unionsledda uppdrag och insatser inom krishantering, både civila och militära. De framtida förbindelserna bör därför göra det möjligt för Förenade kungariket att på fall-till-fall-basis delta i GSFP-uppdrag och GSFP-insatser genom ett ramavtal om deltagande.
102. Om Förenade kungariket efter tidiga samråd och utbyten av information genom den politiska dialogen anger sin avsikt att bidra till ett planerat GSFP-uppdrag eller en planerad GSFP-insats som är öppen för tredjeländer bör parterna intensifiera samverkan och utbytet av information i relevanta skeden av planeringsprocessen och i proportion till Förenade kungarikets bidrag. Detta skulle göra det möjligt för Förenade kungariket att på bästa sätt skräddarsy sitt bidrag och tillhandahålla sakkunskap i god tid.
103. I egenskap av land som bidrar till ett specifikt GSFP-uppdrag eller en specifik GSFP-insats skulle Förenade kungariket delta i styrkebidragskonferensen, begäran om bidrag och mötet i bidragande länders kommitté för att möjliggöra utbyte av information om genomförandet av uppdraget eller insatsen. Förenade kungariket bör också ha möjlighet att, i händelse av militära GSFP-insatser, utstationera personal till det utsedda operationshögkvarteret i proportion till nivån på dess bidrag.

D. Utveckling av försvarsförmåga

104. De framtida förbindelserna bör gynnas av forskningssamarbete och industriellt samarbete mellan parternas enheter i specifika europeiska samarbetsprojekt för att underlätta interoperabilitet och för att främja de väpnade styrkornas gemensamma verkan. Medan båda parter bör bevara sin strategiska autonomi och sitt handlingsutrymme som underbyggs av deras robusta inhemska försvarsindustriella baser är parterna i detta avseende eniga om att i den mån som det är möjligt enligt unionsrättens villkor möjliggöra följande:
- Samverkan med Förenade kungariket i relevanta befintliga och framtida projekt inom Europeiska försvarsbyrån (EDA) genom en administrativ överenskommelse.
 - Deltagande av berättigade enheter från Förenade kungariket i gemensamma försvarsprojekt som sammanför unionsenheter som stöds av Europeiska försvarsfonden.
 - Samverkan med Förenade kungariket i projekt inom ramen för det permanenta strukturerade samarbetet (Pesco), om landet undantagsvis uppmanats att delta av Europeiska unionens råd i konstellationen för det permanenta strukturerade samarbetet.

E. Utbyte av underrättelser

105. Parterna bör utbyta underrättelser i tid och på frivillig basis när så är lämpligt, i synnerhet inom området för terrorismbekämpning, hybridhot och cyberhot, och till stöd för de GSFP-uppdrag och GSFP-insatser som Förenade kungariket kommer att bidra till. Samtidigt som parterna kommer att producera underrättelseresultat autonomt bör utbytet av underrättelser bidra till en gemensam förståelse av Europas säkerhetsmiljö.
106. De framtida förbindelserna bör möjliggöra lägliga utbyten av underrättelser och känslig information mellan de relevanta unionsorganen och Förenade kungarikets myndigheter. Europeiska unionens satellitcentrum (Satcen) och Förenade kungariket bör samarbeta på området för rymdbaserad avbildning.

F. Rymdfrågor

107. Parterna bör överväga lämpliga arrangemang för samarbete i rymdfrågor.

G. Utvecklingssamarbete

108. Parterna bör upprätta en dialog för att möjliggöra strategier för programplaneringen och ett genomförande av utvecklingssamarbetet som är ömsesidigt förstärkande.
109. På grundval av sitt gemensamma intresse bör parterna överväga hur Förenade kungariket skulle kunna bidra till unionens instrument och mekanismer, inbegripet samordning med unionens delegationer i tredjeländer.

IV. Tematiskt samarbete*A. Cybersäkerhet*

110. Parterna bekräftar sitt åtagande att främja säkerhet och stabilitet i cyberrymden genom ett ökat internationellt samarbete. Parterna är eniga om att utbyta information på frivillig, läglig och ömsesidig basis, inbegripet om cyberincidenter, angriparnas tekniker och ursprung, hotanalys och bästa praxis för att bidra till att skydda Förenade kungariket och unionen mot gemensamma hot.
111. Förenade kungariket bör i synnerhet ha ett nära samarbete med incidenthanteringsorganisationen för EU:s institutioner och byråer (CERT-EU) och, med förbehåll för ingåendet av ett avtal såsom föreskrivs i unionsrätten, delta i vissa verksamheter i den arbetsgrupp som inrättades genom unionens direktiv om säkerhet i nätverks- och informationssystem och om Europeiska unionens cybersäkerhetsbyrå (Enisa).
112. Parterna bör samarbeta för att främja en effektiv global praxis för cybersäkerhet i relevanta internationella organ.
113. Förenade kungariket och unionen kommer att upprätta en dialog på cyberområdet för att främja samarbete och identifiera möjligheter till framtida samarbete i takt med att nya hot, möjligheter och partnerskap uppstår.

B. Civilskydd

114. Parterna bör samarbeta på civilskyddsområdet med avseende på naturkatastrofer och katastrofer orsakade av människan. Detta samarbete skulle möjliggöras av Förenade kungarikets medverkan i unionens civilskyddsmekanism som deltagande stat.

C. Folkhälsosäkerhet

115. Parterna bör samarbeta i frågor som rör folkhälsosäkerhet i enlighet med unionens befintliga arrangemang med tredjeländer. Parterna kommer att ha som mål att samarbeta i internationella forum vad gäller att förhindra, upptäcka, förbereda sig för och hantera befintliga och nya hot mot folkhälsosäkerheten på ett konsekvent sätt.

D. Olaglig migration

116. Parterna kommer att samarbeta för att ta itu med olaglig migration, inbegripet dess drivkrafter och följder, samtidigt som man beaktar behovet av att skydda de mest sårbara. Detta samarbete kommer att omfatta
- operativt samarbete med Europol för att bekämpa organiserad brottslighet på invandringsområdet,
 - samarbete med Europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån för att stärka unionens yttre gräns, och
 - en dialog om gemensamma mål och samarbete, inbegripet i tredjeländer och internationella forum, för att ta itu med olaglig migration i ett tidigare skede.

E. Kampen mot terrorism och våldsbejakande extremism

117. Parterna bör samarbeta vad gäller bekämpande av terrorism och våldsbejakande extremism samt nya hot i syfte att främja deras gemensamma säkerhet och intressen. Partnerskapet bör beakta den ömsesidiga nyttan av en gemensam dialog och operativt samarbete, och därvid stödja
- utbyte av bästa praxis och sakkunskap om centrala frågor och ämnen,
 - samarbete med lämpliga organ för underrättelseanalys för att säkerställa ett effektivt utbyte av bedömningar mellan parterna, inbegripet vad gäller terrorismbekämpning, och
 - en tät dialog om nya hot och förmågor.

V. Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och känsliga uppgifter som inte är säkerhetsskyddsklassificerade

118. Parterna är eniga om att ingå ett informationssäkerhetsavtal, med tillhörande genomförandebestämmelser, som skulle fastställa ömsesidiga garantier för hanteringen och skyddet av parternas säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.
119. Om så krävs bör parterna ange villkoren för skyddet av de känsliga uppgifter som inte är säkerhetsskyddsklassificerade som tillhandahålls och utbyts mellan dem.

DEL IV: INSTITUTIONELLA OCH ANDRA ÖVERGRIPANDE ARRANGEMANG**I. Struktur**

120. De framtida förbindelserna bör baseras på en övergripande institutionell ram som omfattar kapitel och tillhörande avtal om särskilda samarbetsområden, med beaktande av att den exakta rättsliga formen för dessa framtida förbindelser kommer att fastställas under de formella förhandlingarna. När så är lämpligt bör parterna fastställa särskilda styrningsformer för specifika områden.
121. Parterna kan även besluta att ett avtal bör läggas utanför den övergripande institutionella ramen, och bör i sådana fall fastställa lämpliga styrningsformer.
122. Parterna noterar att den övergripande institutionella ramen skulle kunna utgöras av ett associeringsavtal.
123. Parterna bör föreskriva möjligheten till en översyn av de framtida förbindelserna.

II. Styrning

124. För att säkerställa välfungerande framtida förbindelser åtar sig parterna att föra en regelbunden dialog och att inrätta stabila, effektiva och ändamålsenliga arrangemang för förvaltningen, övervakningen, genomförandet, översynen och utvecklingen över tid av förbindelserna, samt för tvistlösning och verkställande på grundval av de arrangemang som anges i utträdesavtalet, med full respekt för parternas egna rättsordningar.

A. *Strategisk ledning och dialog*

125. De framtida förbindelserna bör inkludera dialog mellan parterna på toppmötes-, minister- och parlamentsnivå samt teknisk nivå. Parterna bör uppmuntra dialog med det civila samhället.
126. I detta sammanhang bör toppmötes- och ministernivån övervaka de framtida förbindelserna, ge strategisk ledning och diskutera möjligheter till samarbete på områden av ömsesidigt intresse, inbegripet regionala och globala frågor. Detta skulle främja starka förbindelser mellan parterna, stödja avtalens tillämpning och göra det möjligt för partnerskapet att utvecklas i takt med att omständigheterna förändras eller oväntade situationer uppstår.
127. Det bör även inrättas särskilda tematiska dialoger på ministernivå och högre tjänstemannanivå som en del av det ekonomiska partnerskapet och partnerskapet på säkerhetsområdet. Dessa dialoger bör äga rum så ofta som krävs för att de framtida förbindelserna ska fungera på ett effektivt sätt.
128. Parterna stöder inrättandet av en dialog mellan Europaparlamentet och Förenade kungarikets parlament, när de finner det lämpligt, så att de lagstiftande församlingarna kan utbyta åsikter och sakkunskap i frågor med koppling till de framtida förbindelserna.

B. *Förvaltning, administration och övervakning*

129. Parterna bör inrätta en gemensam kommitté med ansvar för att leda och övervaka genomförandet och tillämpningen av de framtida förbindelserna, underlätta tvistlösning i enlighet med vad som anges nedan och ge rekommendationer om de framtida förbindelsernas utveckling.
130. Den gemensamma kommittén bör bestå av företrädare för parterna på lämplig nivå. Den bör fastställa sin egen arbetsordning, fatta beslut genom ömsesidig överenskommelse och sammanträda så ofta som krävs för att den ska kunna fullgöra sina uppgifter. Om så krävs kan kommittén inrätta specialiserade underkommittéer som ska bistå den i utförandet av dess uppgifter.

C. *Tolkning*

131. Unionen och Förenade kungariket kommer, med full respekt för att de båda parternas rättsordningar är självständiga, att sträva efter att säkerställa en konsekvent tolkning och tillämpning av de framtida förbindelserna.

D. *Tvistlösning*

132. Parterna kommer att basera sina arrangemang för tvistlösning och verkställighet på de arrangemang som föreskrivs i utträdesavtalet. Parterna bör i detta syfte först göra alla ansträngningar för att lösa alla frågor gällande de framtida förbindelsernas tillämpning genom diskussion och samråd. Om någon av parterna anser det nödvändigt bör den kunna hänskjuta frågan till den gemensamma kommittén för formell lösning.
133. Om inte annat föreskrivs kan den gemensamma kommittén närhelst enas om att hänskjuta tvisten till en oberoende skiljenämnd och endera parten bör kunna göra detsamma om den gemensamma kommittén inte kommer fram till en ömsesidigt tillfredsställande lösning inom en fastställd tidsperiod. Den oberoende skiljenämndens beslut kommer att vara bindande för parterna.
134. Om en tvist ger upphov till en fråga om tolkningen av unionsrätten, vilket även kan anges av någon av parterna, bör skiljenämnden hänskjuta frågan till Europeiska unionens domstol som är ensam skiljedomare för unionsrätten, för ett bindande avgörande. Skiljenämnden bör fatta beslut i tvisten i enlighet med domstolens avgörande. Om en part anser att skiljenämnden borde ha hänskjutit en fråga om tolkning av unionsrätten till Europeiska unionens domstol kan den begära att skiljenämnden omprövar och motiverar sin bedömning.
135. Om en part underlåter att vidta de åtgärder som krävs för att efterleva ett bindande avgörande i en tvist inom rimlig tid har den andra parten rätt att begära ekonomisk ersättning eller att vidta proportionerliga och tillfälliga åtgärder, inbegripet upphävande av sina skyldigheter inom ramen för de framtida förbindelserna. Inom ramen för de framtida förbindelserna kommer det också anges enligt vilka villkor skyldigheter som följer av delar av varje avtal mellan unionen och Förenade kungariket kan upphävas, inbegripet i enlighet med artikel 178 i utträdesavtalet. Parterna kan hänskjuta frågan om dessa åtgärders proportionalitet till den oberoende skiljenämnden.

III. Undantag och skyddsåtgärder

136. De framtida förbindelserna bör medge lämpliga undantag på säkerhetsområdet. Unionens medlemsstater respektive Förenade kungariket är ensamt ansvariga för den nationella säkerheten.
137. De framtida förbindelserna bör omfatta en möjlighet för en part att vid betydande ekonomiska, samhälleliga eller miljömässiga svårigheter aktivera tillfälliga skyddsåtgärder som annars skulle innebära ett åsidosättande av dess åtaganden. Detta bör vara underkastat stränga villkor och innefatta rätten för den andra parten att vidta ombalanseringsåtgärder. Proportionaliteten hos dessa åtgärder kommer att bli föremål för ett oberoende skiljeförfarande

DEL V: DET FORTSATTNA ARBETET

138. Denna förklaring om de framtida förbindelserna mellan unionen och Förenade kungariket bekräftar, i enlighet med utträdesavtalet, att det är båda parter tydliga avsikt att i uppriktig anda utarbeta avtal som ger verkan åt dessa förbindelser och att inleda den formella förhandlingsprocessen snarast möjligt efter Förenade kungarikets utträde ur unionen så att avtalen kan träda i kraft före slutet av 2020.
139. Båda parter bekräftar att de landvinningar, fördelar och åtaganden som är resultatet av fredsprocessen i Nordirland förblir av yttersta vikt för fred, stabilitet och försoning. De är eniga om att långfredagsöverenskommelsen eller Belfastöverenskommelsen av den 10 april 1998 mellan Förenade kungarikets regering, Irlands regering och de andra deltagarna i flerpartsförhandlingarna (nedan kallad 1998 års överenskommelse) måste skyddas till alla delar, och att detta även gäller den praktiska tillämpningen av 1998 års överenskommelse på ön Irland och alla de relationer som anges i 1998 års överenskommelse.
140. Parterna kommer att fortskrida med utarbetandet av de rättsliga avtal som ger verkan åt de framtida förbindelserna i två steg.

I. Före utträdet

141. Under perioden mellan godkännandet av denna förklaring och Förenade kungarikets utträde ur unionen kommer parterna att var för sig ägna sig åt förberedande organisatoriskt arbete så att de formella förhandlingarna kan inledas och fortskrida utan dröjsmål.
142. Efter att ha fastställt vilka områden som sannolikt kommer att kräva mest uppmärksamhet, däribland de aspekter som gäller alternativa arrangemang för att stadigvarande säkerställa avsaknaden av en hård gräns på ön Irland, bör man under detta arbete utforma ett förslag till tidsplan för det arbetsprogram som krävs.
143. Parterna kommer även att beakta de logistiska kraven för de formella förhandlingarna.

II. Efter utträdet

144. Efter det att unionen har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att inleda formella förhandlingar i enlighet med artikel 218 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt är avsikten att parterna ska föra samtida förhandlingar om de avtal som krävs för att ge de framtida förbindelserna rättslig form.
145. Omedelbart efter Förenade kungarikets utträde, och med utgångspunkt i det förberedande arbetet, kommer parterna att enas om ett program som omfattar
- strukturen och formatet för förhandlingsomgångarna, inbegripet med avseende på parallella förhandlingsspår, och
 - en formell tidsplan för förhandlingsomgångarna.
146. Detta program kommer att vara utformat för att uppnå de båda parternas gemensamma intentioner i enlighet med punkt 138.

III. Regelbunden uppföljning

147. Parterna kommer att sammankalla en högnivåkonferens minst en gång varje halvår från och med tidpunkten för Förenade kungarikets utträde ur unionen för att utvärdera framstegen och, så långt det är möjligt, enas om åtgärder för det fortsatta arbetet.